

**Akciju sabiedrība
„Rīgas autoelektroaparātu rūpnīca”
(reģ.Nr. 4 0003030454)**

**KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS ZIŅOJUMS
PAR 2008.GADU**

Rīga 2009

SATURA RĀDĪTĀJS

I Ievads.....	3
II LABAS KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS PRINCIPI	4
AKCIONĀRU SAPULCE	4
1. Akcionāru tiesību nodrošināšana un piedalīšanās akcionāru sapulcēs.....	4
2. Emitenta pārvaldes institūciju locekļu un to kandidātu līdzdalība akcionāru sapulcē	6
VALDE	7
3. Valdes pienākumi un atbildība	7
4. Valdes sastāvs un valdes locekļiem izvirzāmās prasības	8
5. Valdes locekļu darba apmaksā	8
6. Interesu konfliktu identificēšana valdes locekļu darbībā	9
PADOME.....	10
7. Padomes pienākumi un atbildība.....	10
8. Padomes sastāvs un padomes locekļiem izvirzāmās prasības.....	11
9. Padomes locekļu darba apmaksā.....	12
10. Interesu konfliktu identificēšana padomes locekļu darbībā	13
INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA	14
11. Emitenta darbības caurspīdīgums.....	14
12. Investoru attiecības.....	14
IEKŠĒJĀ KONTROLE UN RISKU VADĪBA	16
13. Emitenta ārējās un iekšējās kontroles darbības principi.....	16
ĀTALGOJUMA POLITIKA	16
14. Emitenta atalgojuma politika.....	16
III PIELIKUMS	18
EMITENTA PADOMES LOCEKĻU NEATKARĪBAS KRITĒRIJI.....	18

I Ievads

AS „Rīgas autoelektroaparātu rūpnīca” (turpmāk tekstā AS „RAR”) Korporatīvās pārvaldības ziņojums par 2008.gadu sagatavots, pamatojoties uz AS „Rīgas Fondu birža” 2005.gadā izstrādātajiem „Korporatīvās pārvaldības principiem un ieteikumiem to ieviešanai”. Ziņojumu sastādījusi AS „RAR” Valde un izskatījusi AS „RAR” Padome.

Ziņojums sastādīts, ievērojot „Korporatīvās pārvaldības principos un ieteikumos to ieviešanai” rekomendēto principu “ievēro vai paskaidro”. AS „RAR” 2008.gadā ir ievērojusi galvenos noteikumus norādītos korporatīvās pārvaldības principus.

Šis ziņojums ir sagatavots un iesniegts vienlaicīgi ar 2008.gada pārskatu, kā arī publicēts NASDAQ OMX interneta lapā.

AS „RAR” vārdā

A.Auziņš
Valdes priekšsēdētājs

2009.gada 25.martā

II LABAS KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS PRINCIPI

AKCIONĀRU SAPULCE

Savas tiesības piedalīties Emitenta pārvaldē akcionāri īsteno akcionāru sapulcē. Saskaņā ar tiesību aktu noteikumiem Emitents kārtējo akcionāru sapulci sasauc vismaz reizi gadā. Ārkārtas akcionāru sapulces sasaukamas pēc vajadzības.

1. Akcionāru tiesību nodrošināšana un piedalīšanās akcionāru sapulcēs

Emitents nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem akcionāriem – vienas kategorijas akciju īpašniekiem. Visiem akcionāriem jābūt vienādām iespējām līdzdarboties Emitenta pārvaldē – piedalīties akcionāru sapulcēs un saņemt informāciju, kas akcionāriem nepieciešama lēmumu pieņemšanai.

- 1.1. Svarīgi ir nodrošināt, lai visiem vienas kategorijas akciju īpašniekiem ir arī vienādas tiesības, tai skaitā saņemt daļu no Emitenta peļņas dividendžu vai kādā citā veidā proporcionāli tiem piederošo akciju skaitam, ja tiem piederošās akcijas šādas tiesības paredz.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu. Saskaņā ar AS „RAR” Statūtiem visas uzņēmuma akcijas ir vienas kategorijas akcijas ar balsstiesībām, kas nodrošina visiem akcionāriem vienādas tiesības piedalīties Sabiedrības pārvaldē, saņemt dividendes un Sabiedrības likvidācijas gadījumā – likvidācijas kvotu.

- 1.2. Emitents izstrādā peļņas sadales politiku. Politikas izstrādes gaitā vēlams ņemt vērā ne tikai tūlītēja labuma nodrošināšanu Emitenta akcionāriem, izmaksājot tiem dividendes, bet arī peļņas reinvestēšanas lietderību, tādējādi vairojot Emitenta vērtību nākotnē. Vēlams peļņas sadales politiku apspriest akcionāru sapulcē, tādējādi nodrošinot, lai ar to iepazītos pēc iespējas lielāks skaits akcionāru, un dodot iespēju akcionāriem izteikties. Informācija par Emitenta peļņas sadales politiku iekļaujama Ziņojumā, kā arī ievietojama Emitenta mājaslapā internetā.

AS „RAR” nav izstrādāta peļņas sadales politika. Ja Sabiedrība gūst peļņu, par tās izlietošanu lēmumu pieņem akcionāru sapulce. Sakarā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem, ja nākamajos gados uzņēmums gūs peļņu, tā būs jānovirza iepriekšējo gadu zaudējumu segšanai.

- 1.3. Lai pietiekami efektīvi tiktu aizsargātas Emitenta akcionāru intereses, visus šajos lēmumos minētos jautājumus attiecībā uz akcionāru sapulču sasaukšanu un akcionāru nodrošināšanu ar nepieciešamo informāciju ir aicināti savā darbībā ievērot ne tikai Emitenti, bet arī jebkura cita persona, kas tiesību aktos noteiktajā kārtībā sasauc, izsludina un organizē akcionāru sapulci.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu. Līdz šim akcionāru sapulces ir sasaukusi valde.

- 1.4. Emitenta akcionāriem nodrošināma iespēja savlaicīgi un regulāri saņemt visu nepieciešamo informāciju par Emitentu, piedalīties sapulcēs un balsot par darba kārtības jautājumiem. Emitentam jāveic visas iespējamās darbības, lai sapulcē piedalītos pēc iespējas lielāks skaits akcionāru, tāpēc sapulces norises vietai un laikam nevajadzētu ierobežot akcionāru ierašanos uz sapulci. Tāpat nebūtu pieļaujama izsludinātās akcionāru sapulces norises vietas un laika maiņa īsi pirms sapulces, kas tādējādi apgrūtinātu vai pat padarītu neiespējamu akcionāru ierašanos uz sapulci.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 1.5. Emitents informē akcionārus par akcionāru sapulces sasaukšanu, izsludinot to tiesību aktos noteiktajā kārtībā un termiņos. Emitenti ir aicināti izsludināt akcionāru sapulci nekavējoties pēc tam, kad pieņemts lēmums par sapulces sasaukšanu, jo īpaši šis nosacījums attiecināms uz ārkārtas akcionāru sapulcēm. Informācija par sapulces sasaukšanu ievietojama arī Emitenta mājas lapā internetā, kur tā būtu jānodrošina vismaz vienā svešvalodā. Ieteicams, lai šī svešvaloda būtu angļu valoda, lai mājaslapu varētu lietot arī ārvalstu investori. Publiskojot informāciju par akcionāru sapulces sasaukšanu, norādāms arī sapulces sasaukšanas iniciators.

AS „RAR” šo labas korporatīvās pārvaldības principu ievēro daļēji. Akcionārus informē tiesību aktos noteiktajā kārtībā un termiņos, taču Sabiedrībai nav savas interneta lapas.

- 1.6. Emitents nodrošina, lai akcionāriem pirms sapulces savlaicīgi būtu pieejama visaptveroša informācija, kas saistīta ar sapulces norisi, norises vietu un balsošanu par pieņemamajiem lēmumiem, kā arī informācija par darba kārtību un lēmumu projektiem, par kuriem plānots balsot sapulcē. Emitents arī informē akcionārus, kur tie var vērsties, lai saņemtu atbildes uz jebkuriem jautājumiem par akcionāru sapulci un darba kārtības jautājumiem, un nodrošina nepieciešamo papildu informācijas sniegšanu akcionāriem.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 1.7. Emitents nodrošina, lai vismaz 14 (četrpadsmit) dienas pirms sapulces akcionāriem būtu iespēja iepazīties ar sapulcē izskatāmo jautājumu lēmumu projektiem, tajā skaitā arī tiem, kas iesniegti papildus jau pēc sapulces izsludināšanas. Emitents nodrošina iespēju iepazīties ar pilnu lēmumu projektu tekstu, jo sevišķi tas attiecināms uz balsojumu par Emitenta statūtu grozījumiem, Emitenta amatpersonu ievēlēšanu, to atalgojuma noteikšanu, Emitenta peļņas sadali un citiem jautājumiem.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 1.8. Emitents nedrīkst nekādā veidā ierobežot akcionāru tiesības izvirzīt ievēlēšanai padomē akcionāru pārstāvjus, un padomes locekļu un citu amatpersonu kandidatūras ir izvirzāmas savlaicīgi, lai akcionāriem vismaz 14 (četrpadsmit) dienas pirms akcionāru sapulces būtu pieejama informācija par minētajām personām vismaz tādā apjomā, kā tas noteikts šīs sadaļas 1.9. punktā.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 1.9. Īpaša uzmanība jāpievērš tam, lai akcionāriem vismaz 14 (četrpadsmit) dienas pirms sapulces būtu iespēja iepazīties ar informāciju par padomes locekļu kandidātiem, kuru apstiprināšana plānota akcionāru sapulcē. Publiskojot informāciju par padomes locekļu kandidātiem, ir atklājama arī šo personu īsa profesionālā biogrāfija. Tā kā Emitenta padomes locekļu izvirzīšana ir jāveic ļoti rūpīgi, vēlams, lai Emitents minēto informāciju atklātu pēc iespējas savlaicīgāk.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu tik lielā mērā, cik to atļauj akcionāru vai akcionāru grupu iesniegtie Padomes locekļu kandidātu saraksti.

- 1.10. Emitents nevar ierobežot akcionāru tiesības sapulces laikā konsultēties savā starpā, ja tas nepieciešams kāda lēmuma pieņemšanai vai jautājuma noskaidrošanai.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 1.11. Lai nodrošinātu akcionārus ar visaptverošu informāciju par akcionāru sapulces norisi, Emitents izstrādā akcionāru sapulces norises reglamentu, kurā nosaka akcionāru sapulces norises kārtību un jebkuru ar sapulci saistītu organizatorisku jautājumu atrisināšanas kārtību (piemēram, akcionāru reģistrēšanos sapulcei, sapulcē izskatāmo jautājumu lēmumu pieņemšanas kārtību, Emitenta rīcību, ja kāds no darba kārtības jautājumiem netiek izskatīts, ja nevar tikt pieņemts lēmums u.tml.). Emitenta pieņemtajām procedūrām attiecībā uz piedalīšanos balsošanā jābūt viegli realizējamām.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 1.12. Emitentam jānodrošina, lai akcionāriem sapulces norises laikā būtu iespējams uzdot jautājumus akcionāru sapulcē ievēlamo amatpersonu kandidātiem un citiem klātesošajiem Emitenta pārstāvjiem. Emitents ir tiesīgs noteikt saprātīgus jautājumu uzdošanas nosacījumus, piemēram, izslēdzot iespēju vienam akcionāram izmantot visu jautājumu uzdošanai paredzēto laiku, un noteikt vienas personas uzstāšanās maksimālo laika limitu.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 1.13. Tā kā, nosakot ilgstošu sapulces pārtraukumu, uz neplānoti ilgu laiku tiek apgrūtinātas akcionāru tiesības brīvi rīkoties ar savām akcijām, nav vēlams akcionāru sapulcei izsludināt pārtraukumu. Nosacījumi, pie kādiem ir iespējams noteikt sapulces pārtraukumu, ir jāparedz arī sapulces norises reglamentā. Sapulces pārtraukums var būt kā pārtraukums pusdienām, īsas (ne vairāk kā uz 30 minūtēm) starppauzes u. tml.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu. Līdz šim nav radušies apstākļi, kuru dēļ nāktos noteikt akcionāru sapulces pārtraukumu.

- 1.14. Norādot akcionāru sapulces protokolā visu sapulcē izskatāmo darba kārtības jautājumu apspriešanas gaitu un saturu, sapulces vadītājam jānodrošina, lai gadījumos, ja kāds no sapulces dalībniekiem to pieprasa, protokolā tiktu atspoguļotas atsevišķas debates vai arī protokolam rakstveidā pievienoti akcionāra priekšlikumi vai jautājumi.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

2. Emitenta pārvaldes institūciju locekļu un to kandidātu līdzdalība akcionāru sapulcē

Akcionāru sapulcē jāpiedalās Emitenta valdes locekļiem, revidentam, kā arī iespējami lielākam skaitam Emitenta padomes locekļu.

- 2.1. Emitenta pārvaldes institūciju locekļu un revidenta dalība sapulcē nepieciešama, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu starp Emitenta akcionāriem un pārvaldes institūciju locekļiem, kā arī lai nodrošinātu akcionāru tiesības saņemt kompetentu personu atbildes uz uzdotajiem jautājumiem. Akcionāru sapulcē, kurā netiek izskatīti ar Emitenta finansēm saistīti jautājumi, Emitenta revidenta klātbūtne nav obligāta. Izmantojot tiesības uzdot jautājumus, akcionāri var iegūt sīkāku informāciju par apstākļiem, kas varētu ietekmēt finanšu pārskata un Emitenta finansiālās situācijas novērtējumu.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu daļēji. Sapulces dalībnieki tiek iepazīstināti ar revidenta atzinumu, taču revidents sapulcē nepiedalās.

- 2.2. Sapulcē jāpiedalās Emitenta amatpersonu kandidātiem, kuru ievēlēšana plānota akcionāru sapulcē. Tas īpaši attiecināms uz padomes locekļiem. Ja padomes locekļa vai revidenta amata kandidāts nevar piedalīties akcionāru sapulcē un tam ir svarīgs iemesls, tad ir pieļaujama attiecīgās personas neierašanās uz akcionāru sapulci. Šādā gadījumā visa būtiskā informācija par kandidātu ir jāatklāj pirms sapulces.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 2.3. Akcionāru sapulces laikā sapulces dalībniekiem jābūt iespējai iegūt informāciju par amatpersonām vai amatpersonu kandidātiem, kuri nav ieradušies uz sapulci un to neierašanās iemesliem. Emitenta amatpersonu neierašanās iemesli akcionāru sapulcē būtu fiksējami akcionāru sapulces protokolā.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

VALDE

Valde ir Emitenta izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv Emitentu tā ikdienas darbībā, tādēļ Emitentam jānodrošina, lai valde būtu efektīva, lemtspējīga un uz peļņas gūšanu orientēta, skaidri nosakot tās pienākumus un atbildību.

3. Valdes pienākumi un atbildība

Emitentam jānosaka skaidri un nepārprotami valdes pienākumi, pilnvaras un tās locekļu atbildība, tādējādi nodrošinot sekmīgu valdes darbību un Emitenta vērtības pieaugumu.

- 3.1. Valdes pienākums ir vadīt Emitenta darbību, kas ietver arī atbildību par Emitenta noteikto mērķu un stratēģijas realizēšanu un atbildību par sasniegtajiem rezultātiem. Par minēto valde ir atbildīga padomei, kā arī akcionāru sapulcei. Pildot savus pienākumus, valdei ir jāpieņem lēmumi neatkarīgi no savām personīgajām vai Emitentu kontrolējošo akcionāru interesēm un jāvadās no visu akcionāru interesēm, ņemot vērā Emitenta un ar to saistīto uzņēmumu (vai filiāļu) kopējās intereses.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 3.2. Valdes pilnvaras nosakāmas valdes nolikumā vai tam pielīdzināmā dokumentā, kas publicējams Emitenta mājaslapā internetā. Šim dokumentam jābūt pieejamam arī Emitenta birojā.

AS „RAR” nav izstrādāts Valdes reglaments. Valdes pienākumus un tiesības nosaka Komerclikums.

- 3.3. Valde ir atbildīga arī par visu saistošo normatīvo aktu ievērošanu, par risku pārvaldīšanu, kā arī par Emitenta finansiālo darbību.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 3.4. Valdei jāpilda noteikti uzdevumi, tajā skaitā:

- 1) korporatīvās stratēģijas, noteikto darbības plānu, risku kontroles procedūru, gada budžeta un biznesa plānu izpildes novērtēšana un virzīšana, nodrošinot kontroli pār plānu izpildi un plānoto rezultātu sasniegšanu;
- 2) Emitenta vadošo darbinieku atlase, to atalgojuma noteikšana, darbības kontrolēšana un nepieciešamības gadījumā to nomaiņa, ievērojot Emitenta noteikto personāla politiku;
- 3) savlaicīga un kvalitatīva atskaišu sniegšana, nodrošinot arī iekšējās revīzijas veikšanu, un informācijas atklāšanas kontrole.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 3.5. Valde gada pārskatā apliecina, ka iekšējā riska kontroles procedūras ir efektīvas un ka riska vadība un iekšējā kontrole visa gada laikā ir veikta atbilstoši minētajām kontroles procedūrām.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 3.6. Vēlams, lai valde iesniegtu apstiprināšanai Emitenta padomē lēmumus, kas nosaka Emitenta mērķus un stratēģiju šo mērķu sasniegšanai (līdzdalība citās sabiedrībās, īpašumu iegūšana vai atsavināšana, darbības paplašināšana, atverot pārstāvniecības vai filiāles, vai paplašinot darbības jomu u. tml.).

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

4. Valdes sastāvs un valdes locekļiem izvirzāmās prasības

Emitenta apstiprinātajam valdes sastāvam jābūt tādām, kas spētu nodrošināt pietiekami kritisku un neatkarīgu attieksmi lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā.

- 4.1. Veidojot valdi, jāievēro, lai katram no valdes locekļiem būtu atbilstoša izglītība un darba pieredze. Emitents izveido valdes locekļiem izvirzāmo prasību apkopojumu, kurā būtu noteiktas katram valdes loceklim nepieciešamās prasmes, izglītība, iepriekšējā darba pieredze un citi atlases kritēriji.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu. Valdes locekļi ir ar atbilstošu izglītību un darba pieredzi katrs savā darbības jomā.

- 4.2. Emitenta mājas lapā internetā par katru Emitenta valdes locekli ir jāievieto šāda informācija: vārds, uzvārds, dzimšanas gads, iegūtā izglītība, termiņš, uz kādu ievēlēts valdes loceklis, tā ieņemamais amats, pēdējo trīs gadu profesionālās pieredzes apraksts, tā īpašumā esošo Emitenta vai tā meitas/mātes kompāniju akciju skaits, informācija par ieņemamajiem amatiem citās kapitālsabiedrībās.

AS „RAR” nav savas mājas lapas internetā.

- 4.3. Lai varētu sekmīgi pildīt savus pienākumus, valdes locekļiem jābūt pieejamai savlaicīgai un precīzai informācijai par Emitenta darbību. Valdei jābūt iespējai sniegt objektīvu vērtējumu par Emitenta darbību. Valdes locekļiem jābūt pietiekamam laikam savu pienākumu veikšanai.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 4.4. Nav vēlams vienu un to pašu valdes locekli ievēlēt valdē vairāk kā četrus termiņus pēc kārtas. Emitentam ir jāizvērtē, vai tādējādi tiks veicināta Emitenta darbības attīstība un būs iespējams izvairīties no situācijas, kad vienas vai atsevišķu personu rokās, ievērojot to ilggadējo darbību pie Emitenta, tiek koncentrēta lielāka vara. Ja arī šāda ievēlēšana tiek pieļauta, būtu vēlams apsvērt nepieciešamību mainīt attiecīgā valdes locekļa pārziņā nodoto Emitenta darbības jomu.

AS „RAR” Padome katru gadu izvērtē Valdes locekļu darbu un ir atzinusi, ka esošo Valdes locekļu ilgstoša atkārtota ievēlēšana Valdē ir veicinājusi Sabiedrības darbības attīstību.

5. Valdes locekļu darba apmaksā

Katram valdes loceklim par tā veikto darbu ir nosakāma taisnīga un samērīga atlīdzība, un atalgojuma noteikšanas principiem ir jābūt skaidriem un atklātiem.

- 5.1. Atalgojumam, ko nosaka valdes locekļiem, ir jābūt skaidri definētam un caurskatāmam. Emitenta padome veic regulāru noteiktā atalgojuma pārskatīšanu saskaņā ar Emitenta noteikto atalgojuma politiku.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 5.2. Nosakot valdes locekļu atalgojumu un paredzot atalgojuma struktūrā mainīgo daļu, vēlams, to piesaistīt iepriekš noteiktiem īstermiņa un ilgtermiņa mērķiem. Atalgojuma mainīgās daļas piesaiste tikai īstermiņa rezultātiem neveicinās valdes locekļu ieinteresētību Emitenta ilgtermiņa izaugsmē un rezultātu uzlabošanā. Ieteicams, lai atalgojuma apjoms un struktūra būtu atkarīga no uzņēmuma darbības rezultātiem, akciju cenas un citiem ar Emitentu saistītiem notikumiem.

AS „RAR” Valdes locekļu atalgojums ir nemainīgs.

- 5.3. Emitenta padome, nosakot atalgojumu valdes locekļiem, ievēro Emitenta noteikto atalgojuma politiku. Novērtējot valdes locekļu darbu, padome ņem vērā katram valdes loceklim noteiktos pienākumus, Emitenta ekonomisko stāvokli un citus rādītājus, ko uzskata par svarīgiem valdes locekļa darba novērtēšanā.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 5.4. Ja valdes loceklim kā atalgojums tiek piešķirtas akciju opcijas, kas dod tiesības tam iegūt Emitenta akcijas, Emitents ievēro Biržas noteikumos noteiktos opciju piešķiršanas nosacījumus.

AS „RAR” nav ieviesusi šo principu. AS „RAR” neparedz akciju opciju piešķiršanu kā atalgojumu Valdes locekļiem.

- 5.5. Atklājot informāciju par Emitenta valdes locekļiem izmaksāto kopējo atalgojuma apjomu, Emitents, ja tas ir iespējams, ir aicināts atklāt arī informāciju par iepriekšējiem pārskata gadiem, ja šāda informācija nav tikusi atklāta iepriekš. Informācijas atklāšana par iepriekšējiem gadiem ir īpaši svarīga tāpēc, lai ieguldītāji spētu novērtēt Emitenta valdes locekļiem piemērojamo atalgojuma politiku ilgtermiņā un Emitenta attīstības rādītāju sasaisti ar pārmaiņām atalgojuma sistēmās.

AS „RAR” gada pārskatā sniedz informāciju tikai par pārskata periodā valdes locekļiem izmaksāto kopējo atalgojuma apjomu.

6. Interesu konfliktu identificēšana valdes locekļu darbībā

Katram valdes loceklim savā darbībā ir jāizvairās no jebkādiem interešu konfliktiem un jābūt maksimāli neatkarīgam no jebkuriem ārējiem apstākļiem, ar vēlmi uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem un jāievēro vispārpieņemtie ētikas principi, pieņemot jebkurus ar Emitenta darbību saistītus lēmumus.

- 6.1. Katra valdes locekļa pienākums ir novērst jebkādu, pat tikai šķietamu, interešu konfliktu rašanos savā darbībā. Pieņemot lēmumus, valdes loceklis vadās no Emitenta interesēm un neizmanto Emitentam izvirzītos sadarbības piedāvājumus personīgā labuma gūšanai.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 6.2. Par jebkura interešu konflikta rašanos vai tikai tā iespējamību valdes loceklim nekavējoties jāpaziņo pārējiem valdes locekļiem. Valdes loceklis paziņo par jebkuru darījumu vai līgumu, kuru Emitents plāno slēgt ar personu, kam ar valdes locekli ir ciešas attiecības, vai kas ir ar valdes locekli saistīta persona, kā arī informē par jebkādu interešu konfliktu rašanos noslēgto līgumu darbības laikā.

Par personām, kam ir ciešas attiecības ar valdes locekli, šo ieteikumu izpratnē tiek uzskatītas: valdes locekļa laulātais, radnieks vai svainis, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei, vai personas, ar kurām valdes loceklim vismaz vienu gadu ir kopīga saimniecība. Par personām, kas ir saistītas ar valdes locekli, šo ieteikumu izpratnē uzskatāmas juridiskas personas, kurās valdes loceklis vai ar to cieši saistītas personas ieņem valdes vai padomes locekļa amatu, veic reidenta pienākumus vai ieņem citu vadošu amatu, kurā atrodies, tam ir iespējams noteikt vai ietekmēt attiecīgās juridiskās personas darbības stratēģiju.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 6.3. Valdes loceklim nebūtu vēlams piedalīties tādu lēmumu pieņemšanā, kuri varētu radīt interešu konfliktu.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

PADOME

Saskaņā ar tiesību aktiem padome ir Emitenta pārraudzības institūcija, kas pārstāv akcionāru intereses sapulču starplaikos un, likumā un Emitenta statūtos noteiktajos gadījumos, uzrauga valdes darbību.

7. Padomes pienākumi un atbildība

Emitenta padomes darbības mērķis ir darboties visu akcionāru interesēs, nodrošinot Emitenta vērtības pieaugumu. Emitentam jānosaka skaidri padomes pienākumi un padomes locekļu atbildība, kā arī jānodrošina, lai atsevišķi padomes locekļi vai to grupa nevarētu ieņemt dominējošu lomu lēmumu pieņemšanā.

- 7.1. Padomes funkcijas nosakāmas padomes nolikumā vai tam pielīdzināmā dokumentā, kas regulētu padomes darbību, un tas ievietojams Emitenta mājaslapā internetā. Šim dokumentam jābūt pieejamam arī Emitenta birojā.

AS „RAR” nav izstrādāts Padomes nolikums. Padomes pienākumus un tiesības nosaka Komerclikums.

- 7.2. Emitenta gada pārskatam pievienotajā padomes ziņojumā padome sniedz vispārīgu informāciju par savu darbību attiecīgajā pārskata gadā, informāciju par korporatīvās pārvaldības principu ievērošanu Emitenta darbībā, kā arī sniedz citu pēc tās ieskatiem nepieciešamo informāciju.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 7.3. Padomes veiktā pārraudzība pār valdes darbību ietver uzraudzību pār Emitenta mērķu sasniegšanu, korporatīvo stratēģiju un risku pārvaldi, finanšu atskaišu procesu, valdes priekšlikumiem par Emitenta peļņas izlietošanu un Emitenta darbības veikšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Par katru no minētajiem jautājumiem padomei būtu jāapspriežas un jāizsaka savs viedoklis vismaz reizi gadā, ievērojot normatīvajos aktos noteikto padomes sēžu sasaukšanas regularitāti, un apspriežu rezultāti jāatspoguļo padomes ziņojumā.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 7.4. Padome un katrs tās loceklis ir atbildīgi, lai to rīcībā būtu visa viņu pienākumu veikšanai nepieciešamā informācija, kura iegūstama no valdes locekļiem un iekšējiem revidentiem vai, ja nepieciešams, no Emitenta darbiniekiem un ārējiem konsultantiem. Informācijas apmaiņas nodrošināšanai padomes priekšsēdētājam regulāri jāsazinās ar Emitenta valdi, tai skaitā ar valdes priekšsēdētāju, un jāapspriež visi svarīgākie ar Emitenta darbības un attīstības stratēģiju, biznesa aktivitātēm un risku vadību saistītie jautājumi.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 7.5. Nosakot padomes funkcijas, būtu jāparedz pienākums katram padomes loceklim sniegt skaidrojumu Emitentam gadījumos, kad tas nevar piedalīties padomes sēdēs. Ir vēlams atklāt informāciju, kuri no padomes locekļiem nav apmeklējuši vairāk kā pusi no padomes sēdēm pārskata gada laikā, norādot arī neapmeklējuma iemeslus.

Tā kā AS „RAR” nav izstrādāts Padomes nolikums un LR normatīvie dokumenti neparedz pienākumu katram padomes loceklim sniegt skaidrojumu gadījumos, kad tas nevar piedalīties padomes sēdēs, AS „RAR” šo labas korporatīvās pārvaldības principu nepiemēro.

- 7.6. Padomes veiktā valdes pārraudzība ir sevišķi svarīga jomās, kurās ir liela iespējamība rasties interešu konfliktiem: valdes locekļu iecelšana, valdes locekļu atalgojuma noteikšana un Emitenta darbības revīzija. Lai veicinātu padomes efektīvāku darbību un pienākumu sadali padomes locekļu vidū, padome var izveidot atsevišķas komisijas (revīzijas, nominācijas (iecelšanas), atalgojuma un citas komisijas).

AS „RAR” padome līdz šim nav izveidojusi atsevišķas komisijas, jo tas nav bijis nepieciešams. Padomes locekļu kvalifikācija un pieredze ir pietiekami liela, lai veiktu pārraudzību bez atsevišķu komisiju veidošanas.

- 7.7. Pirms pieņemt lēmumu par komisiju izveidošanu, padomei ir jāizvērtē iespējamie ieguvumi un paredzamās komisiju darba izmaksas, ja tādas tiek plānotas. Izveidojamo komisiju struktūru un skaitu, kādu padome uzskata par nepieciešamu, lai optimizētu savu darbu, nosaka pati padome. Par komisiju izveidi padome informē Emitenta akcionārus, iekļauj Ziņojumā un atklāj informāciju Emitenta mājaslapā internetā.

Tā kā AS „RAR” Padomē nav izveidotas komisijas, šis labas korporatīvās pārvaldības princips uz AS „RAR” nav attiecināms.

- 7.8. Ja tiek pieņemts lēmums par vienas vai vairāku komisiju izveidošanu, komisiju darba finansēšana pieļaujama tikai akcionāru sapulces apstiprinātā padomes budžeta ietvaros. Atsevišķu jautājumu nodošana komisiju pārziņā nekādā ziņā nevar tikt uzskatīta par padomes funkciju nodošanu. Padomes komisijas neaizstāj padomi, un to lēmumiem ir tikai rekomendējošs raksturs. Komisiju izveidošana neatbrīvo Emitenta padomi no atbildības par pieņemtajiem lēmumiem. Komisiju uzdevums ir sagatavot priekšlikumus padomes lēmumu pieņemšanai, bet galīgo lēmumu pieņem pati padome.

Tā kā AS „RAR” Padomē nav izveidotas komisijas, šis labas korporatīvās pārvaldības princips uz AS „RAR” nav attiecināms.

8. Padomes sastāvs un padomes locekļiem izvirzāmās prasības

Emitenta noteiktajai padomes struktūrai ir jābūt pārskatāmai un saprotamai un jānodrošina pietiekami kritiska un neatkarīga attieksme lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā.

- 8.1. Emitentam ir jāpieprasa katram padomes loceklim, kā arī katram padomes locekļa kandidātam, kura ievēlēšana plānota akcionāru sapulcē, lai tie iesniegtu Emitentam par sevi šādu informāciju: vārds, uzvārds, dzimšanas gads, iegūtā izglītība, padomes locekļa amata ieņemšanas termiņš, pēdējo triju gadu profesionālās pieredzes apraksts, tā īpašumā esošo Emitenta vai tā meitas/mātes kompāniju akciju skaits, informācija par ieņemamajiem amatiem citās kapitālsabiedrībās. Minētā informācija ievietojama Emitenta mājaslapā internetā, papildus minētajam norādot arī termiņu, uz kādu ievēlēts padomes loceklis, tā ieņemamo amatu, tai skaitā arī papildu amatus un pienākumus, ja tādi pastāv.

AS „RAR” šo labas korporatīvās pārvaldības principu ievēro daļēji. Sabiedrībai nav savas interneta lapas.

- 8.2. Nosakot padomes locekļiem un to kandidātiem izvirzāmās prasības par pieļaujamo papildu amatu skaitu, jāvērs uzmanība uz to, ka padomes loceklim jābūt pietiekamam laikam savu pienākumu veikšanai, lai tie varētu sekmīgi pildīt savus pienākumus un pilnvērtīgi darboties Emitenta interesēs.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 8.3. Veidojot Emitenta padomi, būtu jāņem vērā padomes locekļu kvalifikācija, un tā periodiski jāizvērtē. Padomes sastāvs būtu jāveido no locekļiem, kuriem kopumā piemīt zināšanu, viedokļu un pieredzes dažādība, kas nepieciešama, lai padome varētu sekmīgi veikt savus uzdevumus.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 8.4. Katram padomes loceklim savā darbībā jābūt maksimāli neatkarīgam no jebkuriem ārējiem apstākļiem un ar vēlmi uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem, jāievēro vispārpieņemtie ētikas principi, pieņemot jebkurus ar Emitenta darbību saistītus lēmumus.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 8.5. Nav iespējams izveidot sarakstu, kurā būtu norādīti visi apstākļi, kas varētu apdraudēt padomes locekļu neatkarību vai ko varētu izmantot, vērtējot konkrētas personas atbilstību neatkarīga padomes locekļa statusam. Tāpēc Emitentam, vērtējot padomes locekļu neatkarību, jāvadās no Pielikumā minētajiem padomes locekļu neatkarības kritērijiem.
- 8.6. Ir vēlams, lai vismaz puse no padomes locekļiem būtu neatkarīgi, atbilstoši Pielikumā noteiktajiem padomes locekļu neatkarības kritērijiem. Ja padomes locekļu skaits veido nepāra skaitli, tad neatkarīgie padomes locekļi var būt par vienu mazāk nekā tie, kas neatbilst Pielikumā norādītajiem neatkarības kritērijiem.
- 8.7. Par neatkarīgu ir uzskatāma persona, kura atbilst Pielikumā minētajiem padomes locekļa neatkarības kritērijiem. Ja padomes loceklis neatbilst kādiem no Pielikumā minētajiem neatkarības kritērijiem, bet Emitents tomēr uzskata šādu padomes locekli par neatkarīgu, tad tam jāsniedz sīkaks sava viedokļa skaidrojums par pieļautajām atkāpēm.
- 8.8. Personas atbilstība Pielikumā dotajiem neatkarības kritērijiem jāizvērtē jau tad, kad attiecīgais padomes locekļa kandidāts tiek izvirzīts ievēlēšanai padomē. Emitents katru gadu Ziņojumā atklāj informāciju, kuri no padomes locekļiem uzskatāmi par neatkarīgiem.

AS „RAR” Padomes locekļi ir izvirzīti ievēlēšanai Padomes sastāvā un darbojas atbilstoši Komerclikuma noteikumiem, saskaņā ar kuru Padomes locekļi ir neatkarīgi un neietekmējami lēmumu pieņemšanas procesā.

9. Padomes locekļu darba apmaksā

Nosakot samaksu Emitenta padomes locekļiem par veiktajiem pienākumiem, jāievēro samērīguma princips, un atalgojuma noteikšanas principiem ir jābūt skaidriem un atklātiem.

- 9.1. Ja padomes loceklim par tam uzticēto pienākumu izpildi tiek noteikts atalgojums, tam jābūt paredzētam Emitenta atalgojuma politikā.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu. Padomes locekļu atalgojumu nosaka akcionāru sapulce.

- 9.2. Izskatot padomes ziņojumu, kārtējā akcionāru sapulcē ieteicams veikt arī padomes darba novērtējumu. Akcionāri izvērtē padomes darbu, pamatojoties uz padomes ziņojumu un citu padomes sniegto informāciju, kas ir akcionāru rīcībā un kas ļauj izvērtēt padomes veikto uzdevumu kvalitāti un lietderību. Ja tiek veikts padomes darba novērtējums, tad tam jāietver padomes sastāva izvērtējums, darba organizācija un spēja darboties kā vienotam veselumam, kā arī katra padomes locekļa kompetences izvērtējums. Novērtējama ir arī katra padomes locekļa un padomes komisiju, ja tādas ir izveidotas, darba efektivitāte. Lemjot par padomes locekļu darba apmaksu, akcionāru sapulce ņem vērā veikto izvērtējumu.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu daļēji. AS „RAR” Padome ziņo akcionāru sapulcē un sapulces dalībnieki vērtē Padomes darbu kopumā.

- 9.3. Padomes locekļiem noteikto kopējo atalgojuma apmēru Emitents atklāj Ziņojumā. Emitentam ir jāatklāj kopējais padomes locekļiem izmaksātais atalgojums, kā arī atsevišķi jānorāda padomes locekļiem maksātais algas apjoms un maksātā atalgojuma mainīgā daļa, ja tāda tikusi piešķirta. Ar atalgojuma mainīgo daļu tiek saprasti jebkuri Emitenta padomes loceklim piešķirti maksājumi, kas nav darba alga, kā piemēram: atalgojums, kas tiek maksāts atkarībā no Emitenta darbības finansiālajiem rezultātiem (prēmijas), akciju opcijas, kas dod tiesības uz Emitenta akcijām, dalība pensiju plānos u. tml.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu. AS „RAR” gada pārskatā sniedz informāciju par pārskata periodā padomes locekļiem izmaksāto atalgojumu.

- 9.4. Nosakot padomes locekļu atalgojumu un paredzot atalgojuma struktūrā mainīgo daļu, tā parasti piesaistāma iepriekš noteiktiem īstermiņa un ilgtermiņa mērķiem.

AS „RAR” Padomes locekļiem nav paredzēta atalgojuma mainīgā daļa, tādēļ šis labas korporatīvās pārvaldības princips nav attiecināms uz AS „RAR”.

- 9.5. Atklājot informāciju par Emitenta padomes locekļiem izmaksāto atalgojuma apjomu, Emitents, ja tas ir iespējams, ir aicināts atklāt arī informāciju par iepriekšējiem pārskata gadiem, ja tā nav tikusi atklāta iepriekš. Informācijas atklāšana par iepriekšējiem gadiem ir svarīga, lai ieguldītāji spētu novērtēt Emitenta padomes locekļiem piemērojamo atalgojuma politiku ilgtermiņā un Emitenta attīstības rādītāju sasaisti ar pārmaiņām atalgojuma sistēmās.

AS „RAR” gada pārskatā sniedz informāciju tikai par pārskata periodā padomes locekļiem izmaksāto kopējo atalgojuma apjomu.

10. Interesešu konfliktu identificēšana padomes locekļu darbībā

Ikvienam padomes loceklim savā darbībā ir jāizvairās no jebkādiem interesešu konfliktiem un jābūt maksimāli neatkarīgam no jebkuriem ārējiem apstākļiem. Padomes loceklim, pieņemot jebkurus ar Emitenta darbību saistītus lēmumus, ir jāievēro vispārpieņemtie ētikas principi un jāuzņemas atbildība par pieņemtajiem lēmumiem.

- 10.1. Katra padomes locekļa pienākums ir novērst jebkādu, pat tikai šķietamu, interesešu konfliktu rašanos savā darbībā. Pieņemot lēmumus, padomes loceklis vadās no Emitenta interesēm un neizmanto Emitentam izvirzītos sadarbības piedāvājumus personīgā labuma gūšanai.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 10.2. Par jebkura interesešu konflikta rašanos vai tikai tā iespējamību padomes loceklim nekavējoties jāpaziņo pārējiem padomes locekļiem. Padomes loceklis paziņo par jebkuru darījumu vai līgumu, kuru Emitents plāno slēgt ar personu, kam ar padomes locekli ir ciešas attiecības, vai kas ir ar padomes locekli saistīta persona, kā arī informē par jebkādu interesešu konfliktu rašanos noslēgto līgumu darbības laikā.

Par personām, kam ir ciešas attiecības ar padomes locekli, šo ieteikumu izpratnē tiek uzskatītas: padomes locekļa laulātais, radnieks vai svainis, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei, vai personas, ar kurām padomes loceklim vismaz vienu gadu ir kopīga saimniecība. Par personām, kas ir saistītas ar padomes locekli, šo ieteikumu izpratnē uzskatāmas juridiskas personas, kurās padomes loceklis vai ar to cieši saistītas personas ieņem valdes vai padomes locekļa amatu, veic revidenta pienākumus vai ieņem citu vadošu amatu, kurā atrodies, tam ir iespējams noteikt vai ietekmēt attiecīgās juridiskās personas darbības stratēģiju.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 10.3. Padomes loceklim, kurš atrodas iespējamā interesešu konflikta situācijā, nebūtu vēlams piedalīties tādu lēmumu pieņemšanā, kuri var būt saistīti ar šī interesešu konflikta rašanos.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

Labā korporatīvās pārvaldības prakse Emitentam, kura akcijas ir iekļautas Biržas regulētā tirgū, nozīmē, ka Emitenta atklātajai informācijai jāsniedz priekšstats par Emitenta saimniecisko darbību un tās finanšu rezultātiem. Tas veicina pamatotu publiskā apgrozībā esošo finanšu instrumentu cenas noteikšanu, kā arī uzticību finanšu un kapitāla tirgiem. Informācijas atklāšana ir cieši saistīta ar investoru attiecībām (turpmāk – IA), kuras var definēt kā Emitenta attiecību veidošanas procesu ar tā potenciālajiem un esošajiem investoriem un citām Emitenta darbībā ieinteresētajām pusēm.

11. Emitenta darbības caurspīdīgums

Emitenta publicētajai informācijai jābūt savlaicīgai un tādai, kas ļautu akcionāriem izvērtēt, kā darbojas Emitenta pārvaldība, sniegtu priekšstatu par uzņēmuma darbību un finanšu rezultātiem, kā arī ļautu pieņemt pamatotus lēmumus attiecībā uz viņiem piederošajām akcijām.

- 11.1. Korporatīvās pārvaldības struktūra jāveido tā, lai nodrošinātu savlaicīgu un izsmeļošu informāciju par visiem būtiskajiem jautājumiem, kas skar Emitentu, ieskaitot tā finansiālo situāciju, darbības rezultātus un īpašnieku struktūru.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 11.2. Atklājamajai informācijai jābūt pārbaudītai, precīzai, nepārprotamai un sagatavotai saskaņā ar augstas kvalitātes standartiem.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 11.3. Emitentam būtu jāieceļ persona, kas Emitenta vārdā ir tiesīga kontaktēties ar presi un citiem masu medijiem, tādējādi nodrošinot informācijas vienotu izplatīšanu, izvairoties no pretrunīgas un nepatiesas informācijas publicēšanas, un ar kuru nepieciešamības gadījumā var sazināties gan Birža, gan ieguldītāji.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 11.4. Emitentam jānodrošina savlaicīga un noteiktajām prasībām atbilstoša Emitenta finanšu pārskatu un gada pārskatu sagatavošana un atklāšana. Pārskatu sagatavošanas kārtība būtu jāparedz Emitenta iekšējās procedūrās.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

12. Investoru attiecības

Ievērojot to, ka Emitenta akcijas tiek piedāvātas regulētā tirgū, vienlīdz svarīga ir arī tāda Emitenta darbības joma kā investoru attiecības (turpmāk – IA), to attīstīšana un uzturēšana, īpašu uzmanību pievēršot tam, lai visiem investoriem būtu pieejama vienlīdzīga, savlaicīga un pietiekama informācija.

- 12.1. Galvenie IA mērķi ir precīzas un patiesas ar Emitenta darbību saistītas informācijas sniegšana finanšu tirgus dalībniekiem, kā arī atgriezeniskās saites nodrošināšana, t.i., atsauksmju saņemšana no esošajiem un potenciālajiem ieguldītājiem un citām personām. Īstenojot IA procesu, jāpatur prātā, ka mērķauditoriju neveido tikai institucionālie investori un finanšu tirgus analītiķi. Arvien lielāks uzsvars jāliek uz individuālajiem investoriem, tāpat arvien lielāka nozīme piešķirama citu ieinteresēto pušu: darbinieku, kreditoru un darījumu partneru informēšanai.
- 12.2. IA informācijas aprītei ir izmantojami vairāki kanāli. Emitenta IA stratēģija jāveido, izmantojot gan tehnoloģiju sniegtās iespējas (mājaslapa internetā), gan attiecības ar masu medijiem, gan saiknes ar finanšu tirgus dalībniekiem. Ievērojot mūsdienu tehnoloģiju attīstības pakāpi un pieejamību, ikviena mūsdienu uzņēmuma IA tiek izmantots internets.

Šis medija veids vairumam investoru, īpaši ārvalstu, ir kļuvis par vienu no svarīgākajiem komunikāciju līdzekļiem.

12.3. Pamatprincipi, kuri Emitentam būtu jāievēro, veidojot mājaslapas IA sadaļu:

- 1) interneta mājaslapas IA sadaļa ir jāuztver ne tikai kā informācijas vai faktu glabātava, bet gan kā viens no primārajiem komunikāciju līdzekļiem, ar kura palīdzību iespējams informēt esošos un potenciālos akcionārus;
- 2) visiem interneta mājaslapas IA sadaļas apmeklētājiem ir jābūt iespējai ērti iegūt visu tajā publicēto informāciju. Informācija mājaslapā jāatspoguļo visās svešvalodās, kurās Emitents parasti izplata informāciju, lai nekādā veidā netiktu diskriminēti ārvalstu investori, taču ievērojot, ka informācija atklājama vismaz latviešu un angļu valodā;
- 4) ieteicams apsvērt risinājumu, kas ļautu esošajiem un potenciālajiem investoriem un citiem interesentiem uzturēt saikni ar Emitentu, izmantojot mājaslapas IA sadaļu - uzdot jautājumus un saņemt atbildes, pasūtīt jaunāko informāciju, izteikt viedokli u.tml.;
- 5) mājaslapā ievietotā informācija ir regulāri jāatjauno, un jānodrošina ar Emitentu un tā darbību saistīto jaunumu savlaicīga ievietošana. Nav pieļaujams, ka mājaslapā ir atrodama novecojusi informācija, kas var maldināt tās lietotājus;
- 6) pēc mājaslapas izveides pašiem tās veidotājiem vēlams izvērtēt IA sadaļu no lietotāja viedokļa – vai interesējošā informācija ir viegli atrodama, vai ievietotā informācija sniedz atbildes uz svarīgākajiem jautājumiem u. tml.

12.4. Emitentam jānodrošina, lai tā mājaslapas IA sadaļā būtu atrodama vismaz šāda informācija:

- 1) vispārēja informācija par Emitentu - tā izveidošanas un darbības vēsture, reģistrācijas dati, nozares raksturojums, galvenie darbības veidi;
- 2) Emitenta Ziņojums (*“ievēro vai paskaidro”*) par korporatīvās pārvaldības principu ieviešanu;
- 3) emitēto un apmaksāto finanšu instrumentu skaits, norādot, cik no tiem iekļauti regulētā tirgū;
- 4) informācija saistībā ar akcionāru sapulču organizēšanu, izskatāmajiem lēmumu projektiem, pieņemtajiem lēmumiem – vismaz par pēdējo pārskata gadu;
- 5) Emitenta statūti;
- 7) Emitenta valdes, padomes nolikums vai cits tam pielīdzināms dokuments, kas regulē to darbību, kā arī Emitenta atalgojuma politika un akcionāru sapulces norises reglaments, ja tāds ir ticis pieņemts;
- 8) Padomes komisiju, ja tādas tikušas izveidotas, darba pienākumu apraksts, kā arī informācija par komisiju paveikto;
- 9) informācija par esošajiem Emitenta padomes un valdes locekļiem (par katru atsevišķi): profesionālā darba pieredze, izglītība, īpašumā esošās Emitenta akcijas (stāvoklis uz gada sākumu, informācija atjaunojama pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi gadā), amati citās uzņēmēj sabiedrībās, kā arī valdes un padomes locekļu pilnvaru termiņi;
- 10) Emitenta akcionāri, kuriem pieder vismaz 5% Emitenta akciju, un informācija par akcionāru maiņu;
- 11) Emitenta finanšu pārskati un gada pārskats, kas sagatavoti saskaņā ar tiesību aktos un Biržas noteikumos noteikto kārtību;
- 12) Jebkura cita informācija, kas Emitentam jāatklāj, piemēram, informācija par būtiskiem notikumiem, Emitenta sagatavotie paziņojumi presei, arhivēta informācija par Emitenta finanšu un gada pārskatiem par iepriekšējiem periodiem u. tml.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu daļēji. Visa informācija, ko jāpubliko saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem, ir ievietota NASDAQ OMX un OOICGS (Oficiālā obligātās informācijas centralizētā glabāšanas sistēma) interneta lapās. Savas interneta lapas AS „RAR” nav.

IEKŠĒJĀ KONTROLE UN RISKU VADĪBA

Iekšējās kontroles un risku vadības nolūks ir nodrošināt Emitenta efektīvu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem. Iekšējā kontrole palīdz valdei identificēt trūkumus Emitenta pārvaldē un potenciālos riskus, kā arī veicina padomes pienākuma - pārraudzīt valdes darbību - efektīvu izpildi.

13. Emitenta ārējās un iekšējās kontroles darbības principi

Emitenta veiksmīgas darbības nodrošināšanai nepieciešams paredzēt regulāru tās kontroli un noteikt kārtību iekšējās un ārējās kontroles (revīzijas) veikšanai.

- 13.1. Lai nodrošinātu veiksmīgu darbību, Emitentam pastāvīgi jākontrolē sava darbība – tai skaitā ir jādefinē iekšējās kontroles kārtība.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 13.2. Risku vadības mērķis ir nodrošināt ar Emitenta komercdarbību saistītu risku apzināšanu un uzraudzīšanu. Lai nodrošinātu efektīvu risku vadību, ir nepieciešams definēt risku vadības pamatprincipus. Ir ieteicams raksturot būtiskākos ar Emitenta darbību saistītos potenciālos un esošos riskus.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 13.3. Revidentam jānodrošina pieeja tā pienākumu veikšanai nepieciešamajai informācijai un iespēja apmeklēt padomes un valdes sēdes, kurās tiek skatīti finanšu rezultāti vai citi jautājumi.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 13.4. Revidentam savā darbībā ir jābūt neatkarīgam, un tā uzdevums ir sniegt Emitentam neatkarīgus un objektīvus revīzijas un konsultatīva rakstura pakalpojumus, lai veicinātu Emitenta darba efektivitāti un sniegtu atbalstu Emitenta vadībai izvirzīto mērķu sasniegšanā, piedāvājot sistemātisku pieeju risku vadības un kontroles procesu izvērtēšanai un uzlabošanai.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 13.5. Vismaz reizi gadā ir ieteicams veikt neatkarīgu iekšējo pārbaudi, kas novērtētu Emitenta darbību, tai skaitā tās atbilstību Emitenta apstiprinātajām procedūrām.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

- 13.6. Apstiprinot revidentu, būtu vēlams, lai viena revidenta pilnvaru laiks nesakristu ar valdes pilnvaru laiku.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu.

ATALGOJUMA POLITIKA

14. Emitenta atalgojuma politika

Valdes un padomes locekļu atalgojuma politika – atalgojuma forma, struktūra un apjoms - ir viena no tām jomām, kurā iesaistītajām personām ir potenciāli lielāks risks nonākt interešu konflikta situācijā. Lai to novērstu, Emitentam ir vēlams noteikt skaidru atalgojuma politiku.

- 14.1. Emitents ir aicināts izstrādāt atalgojuma politiku, kurā būtu nosakāmi galvenie atalgojuma noteikšanas principi, iespējamās atalgojuma shēmas un citi ar to saistīti būtiski jautājumi. Atalgojuma politikas izstrāde ir nododama Emitenta padomes pārziņā, kura tās projekta

sagatavošanas laikā noteikti konsultējas ar Emitenta valdi. Atalgojuma politika vai tās nozīmīgākās sastāvdaļas ir publiskojamas kā jebkura cita ar Emitenta darbību saistīta būtiska informācija.

AS „RAR” ievēro šo labas korporatīvās pārvaldības principu saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem un pārvaldes institūciju lēmumiem.

- 14.2. Mainīgā atalgojuma shēmas, kurās kā atlīdzība paredzētas Emitenta akcijas vai akciju opcijas, kā arī jebkuri būtiski grozījumi šādās shēmās būtu jāizskata arī akcionāru sapulcē, un nepieciešamības gadījumā jāpieņem atbilstoši lēmumi. Ievērojot minēto, akcionāriem pirms sapulces būtu jānodrošina visa nepieciešamā informācija.
- 14.3. Atalgojuma shēmas, kurās kā atlīdzība paredzētas Emitenta akcijas, teorētiski var radīt zaudējumus Emitenta akcionāriem, jo jaunas akciju emisijas dēļ ir iespējama akciju cenas pazemināšanās. Tādēļ pirms jebkādas šāda veida atalgojuma shēmas izstrādes un apstiprināšanas ir nepieciešams izvērtēt iespējamus ieguvumus vai zaudējumus.
- 14.4. Izstrādājot atalgojuma politiku, Emitentam ir noteikti jāatklāj informācija par to, kā Emitents plāno nodrošināt saskaņā ar apstiprinātajām atalgojuma shēmām piešķiramo akciju daudzumu – vai tās tiek plānots iegūt, pērkot regulētā tirgū, vai arī ir plānots emitēt jaunas akcijas.

AS „RAR” neparedz akciju vai akciju opciju piešķiršanu kā atalgojuma mainīgo daļu, tādēļ šie labas korporatīvās pārvaldības principi nav attiecināmi uz AS „RAR”.

III PIELIKUMS

EMITENTA PADOMES LOCEKĻU NEATKARĪBAS KRITĒRIJI

Par neatkarīgu uzskatāms tāds Emitenta padomes loceklis, kurš:

- 1) nav bijis Emitenta, ar to saistīto uzņēmumu vai Emitentu kontrolējošā akcionāra padomes vai valdes loceklis iepriekšējos trīs gadus un neieņem minēto amatu arī laika posmā, kad ieņem padomes locekļa posteni. Ar Emitentu "saistītiem uzņēmumiem" tiek saprasti tādi uzņēmumi, kuri tiek iekļauti Emitenta konsolidētajā finanšu pārskatā vai kuru konsolidētajos finanšu pārskatos tiek iekļauts Emitents;
- 2) nav Emitenta, ar to saistīto uzņēmumu vai Emitentu kontrolējošā akcionāra darbinieks, izņemot gadījumus, kad attiecīgais padomes locekļa kandidāts ir ticis izvirzīts ievēlēšanai padomē tieši kā Emitenta darbinieku pārstāvis;
- 3) papildus atalgojumam, ko tas saņem kā padomes loceklis, nesaņem vai nav saņēmis ievērojamu papildu atalgojumu no Emitenta, ar to saistītiem uzņēmumiem vai Emitentu kontrolējoša akcionāra;
- 4) ne tiešā, ne netiešā veidā nepārstāv Emitentu kontrolējošos akcionārus;
- 5) ne apstiprināšanas brīdī, ne pēdējā gada laikā pirms personas apstiprināšanas par padomes loekli, ne tiešā, ne netiešā veidā nav bijis nekādās nozīmīgās darījumu attiecībās ar Emitentu, ar to saistītiem uzņēmumiem vai Emitentu kontrolējošo akcionāru ne tieši, ne kā partnerim, akcionāram vai augstākā līmeņa vadītājam;
- 6) pēdējo trīs gadu laikā nav bijis iekšējais kontrolieris, revidents vai darbinieks sabiedrībā, kura veic ārējā revidenta funkcijas pie Emitenta, ar to saistītos uzņēmumos vai uzņēmumā, kas ir Emitentu kontrolējošs akcionārs;
- 7) nav valdes loceklis vai cits vadošs darbinieks citā uzņēmumā, kurā Emitenta valdes loceklis pilda padomes locekļa funkcijas, un tam nav arī citu būtisku saistību ar Emitenta valdes locekļiem, līdzdarbojoties citās sabiedrībās vai organizatoriskās vienībās (savstarpēji saistītas kontroles attiecības);
- 8) nav bijis Emitenta padomes loceklis vairāk nekā 10 (desmit) gadus pēc kārtas;
- 9) nav valdes locekļa vai personu, uz kurām attiecināmi šā pielikuma (1) līdz (8) apakšpunktos minētie kritēriji, ģimenes loceklis (par ģimenes locekļiem šī punkta izpratnē tiek uzskatīti laulātie, vecāki un bērni).